

Ελατήρια, Γρανάζια και ...Κλειδιά: Όλα για την ανάπτυξη!

26 Μαΐου 2016

Επισκόπηση

- Με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης δημιουργούνται ευκαιρίες για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, το μίγμα πολιτικής πρέπει να εμπλουτισθεί με αναπτυξιακές πρωτοβουλίες ώστε να δράσουν ως αντίβαρο, στις υφεσιακές επιπτώσεις από την ακραία υπερφορολόγηση του εισοδήματος, της περιουσίας και της κατανάλωσης. Οι ιδιωτικές επενδύσεις μέσω κινήτρων του νέου αναπτυξιακού νόμου, οι αποκρατικοποιήσεις και η αξιοποίηση εν γένει της δημόσιας περιουσίας, οι μεγάλες επενδύσεις υποδομών και η προσέλκυση νέων ξένων επενδύσεων μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά προς αυτή την κατεύθυνση. Χρειάζεται όμως, και ένα φορολογικό πλαίσιο οριζόντιας στήριξης των ιδιωτικών επενδύσεων (π.χ. μέσω υπεραποσβέσεων), για να κινητοποιηθούν και οι εγχώριοι, παραγωγικοί πόροι, που σε συνδυασμό με τις εισροές επενδυτικών κεφαλαίων από το εξωτερικό, μπορούν να δημιουργήσουν τη μαγιά για την επενδυτική αναγέννηση της χώρας. Τα κίνητρα αυτά είναι αναγκαία και για να αντισταθμίσουν τα ελλείμματα στο θεσμικό πλαίσιο, που κάνουν δύσκολη την προσέλκυση επενδυτών λόγω της αβεβαιότητας που δημιουργούν, μεταξύ άλλων, οι συνεχείς αλλαγές του φορολογικού συστήματος, οι καθυστερήσεις στην απονομή δικαιοσύνης, η τεράστια γραφειοκρατία και η παρεπόμενη αδιαφάνεια, η δυσλειτουργία του τραπεζικού συστήματος, η ανυπαρξία λειτουργούσας αγοράς ακινήτων, κοκ. Στα παραπάνω θα πρέπει να προστεθεί και η διαχρονική αδυναμία του φορολογικού συστήματος να επεκτείνει την φοροδοτική βάση πέραν των συνεπών φορολογουμένων που επιβαρύνονται από πολύ υψηλούς φορολογικούς συντελεστές. Όλα αυτά τα ελλείμματα της κρατικής μηχανής και του θεσμικού πλαισίου μπορεί σταδιακά να μειώνονται, αλλά η χώρα μας απέχει ακόμη, πολύ από τον μέσο κοινοτικό όρο και, βεβαίως, από τις βέλτιστες πρακτικές διεθνώς. Εκ των πραγμάτων και λόγω των συνθηκών επενδυτικής στασιμότητας που επικρατούν διεθνώς, η χώρα μας πρέπει να διορθώνει τα κακώς κείμενα πολύ ταχύτερα ώστε να φτάσει να διεκδικεί με αξιώσεις το ενδιαφέρον των επενδυτών. Συνεπώς, τα επενδυτικά φορολογικά κίνητρα είναι, ίσως, απαραίτητα και για την εξισορρόπηση του επενδυτικού τοπίου και την προσέλκυση επενδύσεων στην χώρα μας. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, χωρίς δραστηκή μείωση της φοροδιαφυγής, τα περιθώρια για την εφαρμογή επενδυτικών φορολογικών κινήτρων είναι μικρά. Εάν, όμως, η κυβέρνηση αξιοποιήσει όλα τα όπλα πάταξης της φοροδιαφυγής που έχει στην κατοχή της, μπορεί γρήγορα να μειώσει τους φορολογικούς συντελεστές για τους συνεπείς φορολογούμενους και τις οργανωμένες επιχειρήσεις και, έτσι, να συμβάλει στην ανάκαμψη των επενδύσεων και της οικονομικής δραστηριότητας γενικότερα. Στο πλαίσιο αυτό, η ανάκαμψη των βιομηχανικών επενδύσεων αποτελεί κλειδί για την επαναφορά της οικονομίας σε αναπτυξιακή τροχιά, όπως ανεδείχθη και στο Βιομηχανικό Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε με επιτυχία από τον ΣΕΒ στις 23 κ 24 Μαΐου 2016.
- Οι πωλήσεις στη μεταποίηση καθώς και οι εξαγωγές επιμένουν σε μια εικόνα σταθεροποίησης, την ώρα που η έναρξη της τουριστικής περιόδου συμβάλλει στη μείωση των ανέργων που αναζητούν εργασία. Επίσης ανακόπτεται η τάση μείωσης του εμπορικού στόλου και με δεδομένη τη σταθερή πορεία των εσόδων, η ταμειακή συγκράτηση των δαπανών οδηγεί σε αυξημένο πλεόνασμα στον προϋπολογισμό.
- Η ανάκαμψη της αγοράς ακινήτων περνά μέσα από τον εξορθολογισμό της φορολογίας κατοχής ακινήτων, με εξάλειψη των ακραίων επιβαρύνσεων ειδικά σε απρόσοδες, λόγω ατελειών του θεσμικού πλαισίου, περιουσίες, την κατάργηση του δημαγωγικά χρήσιμου αλλά στην πράξη αντιπαραγωγικού και απλά εκδικητικού συμπληρωματικού φόρου και τη μετάβαση σε ανταποδοτική φορολόγηση από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Η επακόλουθη αναθέρμανση του αγοραστικού ενδιαφέροντος, δηλαδή των συναλλαγών και συνεπώς και των σχετικών εσόδων του κράτους, θα καλύψει εύκολα τις όποιες απώλειες εσόδων λόγω εκλογίκευσης των φόρων κατοχής και επιπλέον θα δημιουργήσει επενδυτικό ενδιαφέρον στην αγορά ακινήτων. Η αναθέρμανση του ενδιαφέροντος αυτού θα συμβάλει αποφασιστικά στη διευκόλυνση της εφαρμογής των σχεδίων αναδιάρθρωσης υπερχρεωμένων επιχειρήσεων και νοκοκυριών, καθώς και προγραμμάτων αναβάθμισης επαγγελματικών και μη ακινήτων, καθώς και οικιστικής ανάπτυξης. Μια τέτοια προσέγγιση θα πρέπει να θεωρείται ως εργαλείο ανάπτυξης και όχι ως κίνδυνος απώλειας φορολογικών εσόδων.

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

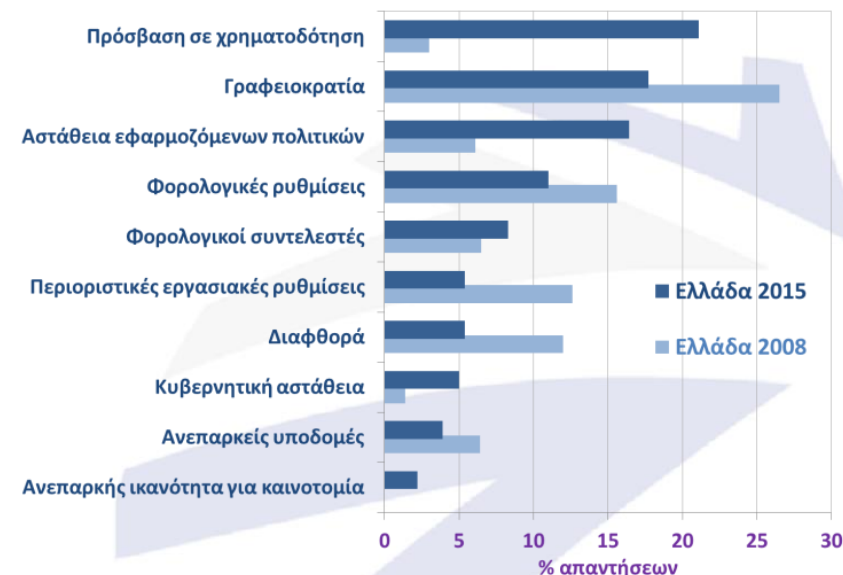
Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Ένα βήμα μπρος και ένα βήμα πίσω...

Τα σημαντικότερα προβλήματα για την επιχειρηματικότητα (World Economic Forum, Global Competitiveness Report)

Η ανάγκη για μια νέα επενδυτική στρατηγική

Ο υπό διαβούλευση αναπτυξιακός νόμος, αν και εισαγάγει βελτιώσεις, ακολουθεί την πεπατημένη καθώς δεν εντάσσεται σε μια ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική προσέλκυσης επενδύσεων που να αξιοποιεί όλα τα διαθέσιμα εργαλεία πολιτικής και να ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες επενδυτικές ανάγκες της ελληνικής οικονομίας. Το μεγάλο επενδυτικό κενό της χώρας, δεν μπορεί να καλυφθεί με την επανάληψη πολιτικών και εργαλείων που στο παρελθόν απέτυχαν στην ουσιαστική κινητοποίηση αποδοτικών παραγωγικών επενδύσεων. Οι επιχορηγήσεις δεν είναι αποτελεσματικές καθώς οι δημοσιονομικοί περιορισμοί περιορίζουν δραστικά τις δυνατότητες άμεσων ενισχύσεων ή/και ανακυκλούμενων χρηματοδοτήσεων των επιχειρήσεων, έχουν περιορισμένο εύρος εφαρμογής λόγω των ευρωπαϊκών περιορισμών στο πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων, και διέπονται από ιδιαίτερα γραφειοκρατικές διαδικασίες. Επίσης, ~760 επενδύσεις και ~5.700 θέσεις εργασίας το χρόνο (1982-2010) σε μια οικονομία με περίπου 1εκ. επιχειρήσεις και 4,5εκ. εργατικό δυναμικό δεν μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητικό αποτέλεσμα διαχρονικά (Πίνακας 1 και 2).

Τα κίνητρα για την ενθάρρυνση επενδύσεων θα πρέπει να είναι οριζόντια, να εντάσσονται δηλαδή στον εθνικό κώδικα φορολογίας, να καταλαμβάνουν ως πιθανούς δικαιούχους όλες τις επιχειρήσεις που κάνουν στοχευμένες δαπάνες για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό τους, να συνδεθούν με την κερδοφορία και την επανεπένδυση κερδών και να μην απαιτούν χρονοβόρες, γραφειοκρατικές διαδικασίες με το ελληνικό δημόσιο που αυξάνουν την πιθανότητα κρουσμάτων διαφθοράς. Ένας αναπτυξιακός νόμος από μόνος του δεν μπορεί να απαντήσει σε αυτά τα ζητούμενα. Ένας αποτελεσματικός αναπτυξιακός νόμος λοιπόν δεν αφορά απλώς την κατανομή δημοσίων πόρων. Αντίθετα, πρέπει πρωτίστως να συμβάλει στην αποφυγή δημιουργίας στρεβλώσεων στη λειτουργία της αγοράς, να έχει ξεκάθαρους μηχανισμούς ενίσχυσης στο πλαίσιο των δημοσιονομικών περιορισμών και να ευθυγραμμίζεται με τους κανόνες καλής νομοθέτησης.

Ειδικότερα, όσον αφορά στην αποφυγή δημιουργίας στρεβλώσεων στη λειτουργία της αγοράς:

- Οι οριζόντιες πολιτικές (πχ για ταχύτερη αδειοδότηση, φορολογική σταθερότητα, καινοτομία, συμψηφισμός υποχρεώσεων, κτλ) πρέπει να παραμείνουν εκτός αναπτυξιακού, διαφορετικά στρεβλώνουν την αγορά δημιουργώντας ευνοϊκές ρυθμίσεις για όσους εντάσσονται.
- Οι επιχορηγήσεις θα πρέπει να συνοδεύονται υποχρεωτικά από ασφαλιστικές δικλίδες ανάκτησης (πχ εκταμίευση βάσει οικονομικής απόδοσης και όχι βάσει δαπανών). Διαφορετικά, στρεβλώνεται ο ανταγωνισμός καθώς κάποιος αποκτούν ευνοϊκότερη πρόσβαση σε φθινό χρήμα σε σχέση με άλλους.
- Η ένταξη των στρατηγικών επενδύσεων στον αναπτυξιακό νόμο περιορίζει σημαντικά το εύρος εφαρμογής του και δρα αποτρεπτικά για τομείς που παραδοσιακά υλοποιούν μεγάλες επενδύσεις (όπως μεταλλουργεία και ενέργεια). Ταυτόχρονα, αλλοιώνει τον ανταγωνισμό καθώς οι ενταγμένες στρατηγικές επενδύσεις απολαμβάνουν τις επιτρεπόμενες ενισχύσεις, ενώ οι υπόλοιπες όχι. Στο βαθμό που οι στρατηγικές επενδύσεις προϋποθέτουν έγκριση από την ΕΕ, μπορούν να υποστηριχθούν εκτός αναπτυξιακού νόμου.
- Η σύνδεση επένδυσης με θέσεις εργασίας έχει αποδειχτεί ατελέσφορη καθώς η «επιδότηση της απασχόλησης», δημιουργεί εστίες αδιαφάνειας και δεν λαμβάνει υπόψη τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας ως κριτήριο.
- Η ενίσχυση δαπανών για την αγορά μονάδων που έχει παύσει η λειτουργία τους είναι σε αντίθεση με την ορθή αναπτυξιακή πρακτική που στηρίζει μονάδες και δραστηριότητες με βιωσιμότητα και όχι αυτές που δεν τα κατάφεραν. Επίσης, ανοίγει την πόρτα για πελατειακές διευθετήσεις.
- Η υπαγωγή των δημοτικών / δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών στον αναπτυξιακό δεν κινητοποιεί ιδιωτικούς πόρους και στρεβλώνει τον ανταγωνισμό σε βάρος των ιδιωτικών επιχειρήσεων.

Όσον αφορά στους μηχανισμούς και τα κριτήρια ενίσχυσης:

- Δεν είναι σαφές το σχετικό βάρος των επιμέρους ενισχύσεων μεταξύ κινήτρων και επιχορηγήσεων. Με δεδομένη την

Πίνακας 1: Απολογισμός αναπτυξιακών νόμων

(Γ. Πετράκου, Αξιολόγηση αναπτυξιακών και περιφερειακών επιπτώσεων των επενδυτικών κινήτρων περιόδου 1982-2009)

Νόμοι	Αριθμός σχεδίων	Επενδύσεις (€ εκατ.)	Ενισχύσεις (€ εκατ.)	Θέσεις εργασίας
N. 1262/82	12.062	2.281,7	785,5	92.799
N.1892/90	4.891	3.732,9	1.454,2	39.676
N.2601/98	2.319	2.557,0	847,6	19.239
N.3299/04	2.085	3.077,6	1.308,2	8.492
Σύνολο	21.357	11.649,0	4.395,4	160.206

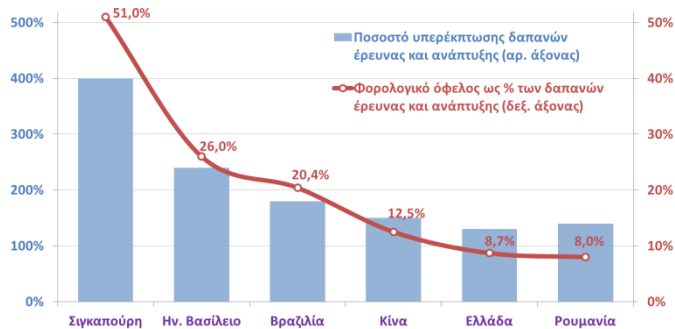
Πίνακας 2: Επίδοση αναπτυξιακών νόμων

(Γ. Πετράκου, Αξιολόγηση αναπτυξιακών και περιφερειακών επιπτώσεων των επενδυτικών κινήτρων περιόδου 1982-2009)

Νόμοι	Επένδυση / Θέση εργασίας (€)	Ενίσχυση / Θέση εργασίας (€)	Ενίσχυση / Επένδυση (%)
N. 1262/82	24.587,1	8.464,5	34,4%
N. 1892/90	94.083,4	36.650,8	39,0%
N. 2601/98	132.906,3	44.057,1	33,1%
N. 3299/04	362.406,0	154.048,3	42,5%
Σύνολο	72.712,9	27.436,2	37,7%

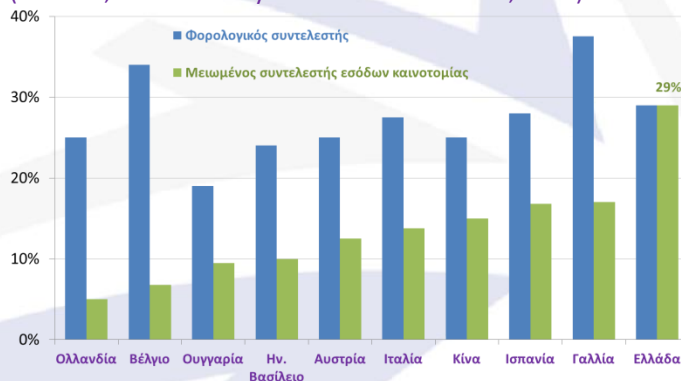
Διάγραμμα 1: Ενίσχυση επενδύσεων σε έρευνα και ανάπτυξη

(Deloitte, Global Survey of R&D Tax Incentives, 2015)

Διάγραμμα 2: Υφιστάμενα κίνητρα καινοτομίας και ευρεσιτεχνίας

(Deloitte, Global Survey of R&D Tax Incentives, 2015)

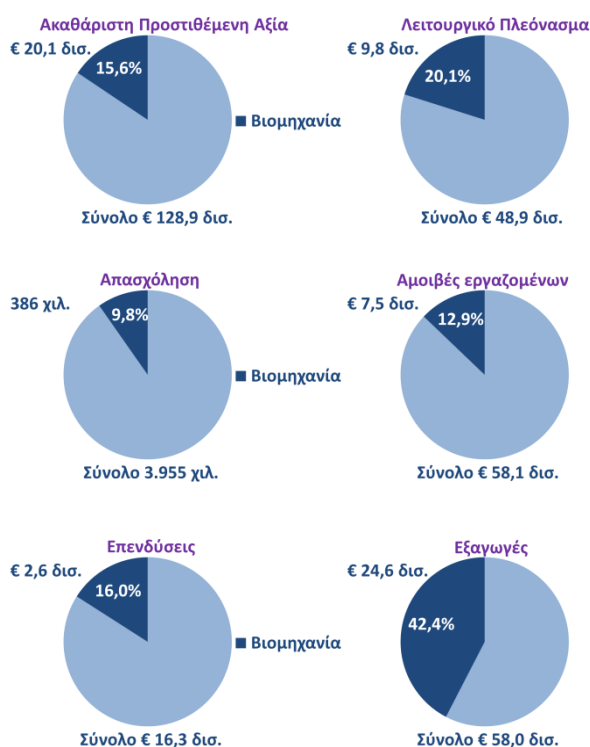
δημοσιονομική στενότητα, επιχορηγήσεις μέχρι 70% θα δημιουργήσουν εστίες αδιαφάνειας και ερωτηματικά για τις τελικές επιλογές.

- Απαιτείται αποσαφήνιση της προστιθέμενης αξίας των νέων χρηματοπιστωτικών οργανισμών (π.χ. Ταμείο Συμμετεχόντων) σε σχέση με τις τράπεζες. Κλειδί είναι η δυνατότητα κινητοποίησης πρόσθετων πόρων προκειμένου να μην κάνουν απλώς διανομή των πόρων του ΕΣΠΑ και η λειτουργία με βάση ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια (όπως η πλειοψηφική συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων, η ένταξη στο ΧΑΑ, η ενσωμάτωση κανόνων χρηματοπιστωτικής διαφάνειας (κανόνες Βασιλείας, κανόνες ΤτΕ, ανεξάρτητος εσωτερικός έλεγχος, κτλ).
- Η ανακυκλούμενη χρηματοδότηση μπορεί να αποτελέσει πυλώνα του αναπτυξιακού νόμου μόνο εφόσον καταστεί σαφές ποια εργαλεία θα χρησιμοποιούνται (πχ εγγυήσεις, δάνεια, ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων, επιστρεπτές προκαταβολές, επενδυτικά κεφάλαια, κτλ), με ποιους όρους, με ποιες διαφανείς εγκριτικές διαδικασίες, με ποιες εξασφαλίσεις, με ποια επενδυτική στρατηγική, κτλ.
- Παραμένει ασαφές πως, και από ποιο μηχανισμό, θα γίνεται η βεβαίωση ολοκλήρωσης της επένδυσης σε περίπτωση αξιοποίησης φορολογικών κινήτρων.
- Το ελάχιστο ύψος της επένδυσης (€150 έως €500 χιλ.) και η ελάχιστη διάρκεια επένδυσης (3 έως 5 χρόνια) διαφοροποιούμενα αναλόγως μεγέθους επιχείρησης, προτείνεται αντιστοίχως να καταργηθεί και να επεκταθεί σε 7 χρόνια, με έμφαση στην επιλογή παραγωγικών επενδύσεων ανεξαρτήτως ύψους και διάρκειας της επένδυσης.
- Οι αποκλεισμοί για λειτουργικές δαπάνες είναι αχρείαστοι, γραφειοκρατικοί και πηγή αδιαφάνειας.
- Η ύπαρξη υψηλών προκαταβολών στρεβλώνει τις επενδυτικές προτεραιότητες. Προτείνεται η ριζική περιστολή τους (κάτω του 20%).
- Δεν υπάρχει λόγος δυνατότητας υποβολής τροποποίησης για ενισχύσεις μέσω φοροαπαλλαγών όταν η επένδυση πραγματοποιείται αποκλειστικά με ίδια κεφάλαια της επιχείρησης.
- Τα παραγωγικά δίκτυα μεταξύ μικρότερων και μεγαλύτερων επιχειρήσεων, οι δράσεις B2B επιχειρηματικότητας, τα ολοκληρωμένα κλαδικά ή χωρικά σχέδια, δεν προωθούνται επαρκώς ενώ ο ελάχιστος αριθμός των 10 επιχειρήσεων ούτε τεκμηριώνεται, ούτε αντικατοπτρίζει απαραίτητα την πραγματικότητα στο παραγωγικό πεδίο.
- Δεν τεκμηριώνεται η σύνδεση της δημιουργίας μίας θέσης εργασίας ανά εκατομμύριο Ευρώ επιλέξιμου κόστους επένδυσης. Επίσης τα 7 έτη σταθερού φορολογικού συντελεστή προτείνεται να γίνουν «στο διηνεκές» εάν πρόκειται για επένδυση καινοτομικού χαρακτήρα.

Όσον αφορά στους κανόνες καλής νομοθέτησης:

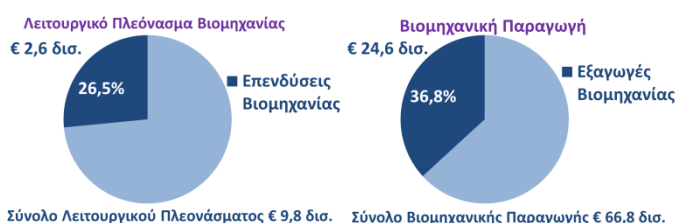
- Ο νέος νόμος αφήνει ανοιχτά κρίσιμα ζητήματα παραπέμποντας σε μελλοντικές Υπουργικές Αποφάσεις (ΥΑ) (πχ στην εφοδιαστική αλυσίδα, τουρισμό υγείας, επιτροπές αξιολόγησης, κτλ). Ζητήματα ορισμών, εύρους κοκ πρέπει να αποτελούν μέρος του κυρίου σώματος του νόμου. Η ανάγκη έκδοσης ΥΑ, εκτός των καθυστερήσεων, δημιουργεί και επενδυτική διστακτικότητα καθώς η σύνδεση με την εκάστοτε συγκυρία μπορεί να αποτελέσει πηγή ασυνέχειας.
- Επιβάλλεται η κωδικοποίηση των διατάξεων, προκειμένου οι διαθέσιμες ενισχύσεις να είναι άμεσα κατανοητές για τους επενδυτές. Σε αυτή την κατεύθυνση, προτείνεται η δημιουργία κωδικοποιημένων πινάκων επιλεξιμότητας, μεγεθών επιχειρήσεων, κλπ που θα καταστήσουν πιο εύχρηστο το νέο νόμο.
- Δεν ξεκαθαρίζεται πλήρως η συμβατότητα του νέου αναπτυξιακού με τον Κανονισμό της ΕΕ που καθορίζει το πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (πχ ειδικές ενισχύσεις σε συγκεκριμένες κατηγορίες επιχειρήσεων – εξωστρεφείς, ΤΠΕ, αγροδιατροφή, κλπ), ούτε εξαντλούνται όλες οι δυνατότητες ενίσχυσης στο πλαίσιο αυτό (πχ σε τομείς, όπως η αλιεία, η υδατοκαλλιέργεια, η δασοκομία, κλπ).
- Δεν έχει γίνει αξιολόγηση των επιμέρους δραστηριοτήτων σε προηγούμενους νόμους με αποτέλεσμα να εξακολουθούν να ενισχύονται δραστηριότητες με περιορισμένη αποτελεσματικότητα για την οικονομία. (φωτοβολταϊκά, ξενοδοχεία μειωμένων προδιαγραφών, κα.)

Διάγραμμα 3: Η συμβολή της βιομηχανίας στην οικονομία*
(Eurostat, ΕΛΣΤΑΤ, 2014)

* Από τους υπολογισμούς έχει εξαιρεθεί ο κλάδος διαχείρισης ακίνητης περιουσίας καθώς περιλαμβάνει κυρίως ενοίκια κατοικιών.

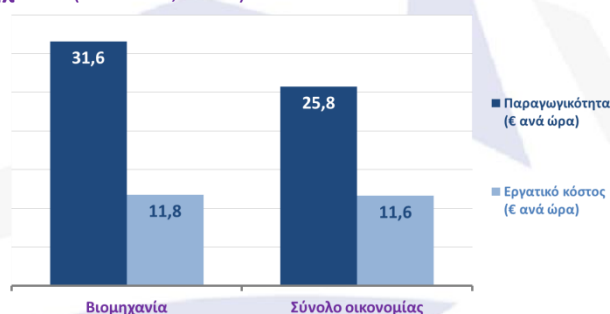
Διάγραμμα 4: Λειτουργικό πλεόνασμα, επενδύσεις και εξαγωγές βιομηχανίας (Eurostat, ΕΛΣΤΑΤ, 2014)

Σύνολο Λειτουργικού Πλεονάσματος € 9,8 δισ. Σύνολο Βιομηχανικής Παραγωγής € 66,8 δισ.

Η βιομηχανία επενδύει το 26,5% του λειτουργικού πλεονάσματος και εξαγεί το 36,8% της παραγωγής

Διάγραμμα 5: Παραγωγικότητα* και εργατικό κόστος στη βιομηχανία (Eurostat, 2014)

* Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά ώρα. Από τους υπολογισμούς έχει εξαιρεθεί ο κλάδος διαχείρισης ακίνητης περιουσίας καθώς περιλαμβάνει κυρίως ενοίκια κατοικιών.

Τέλος, όσον αφορά στην συμβολή του αναπτυξιακού νόμου στην προώθηση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας (ΕΤΑΚ):

- Είναι δεδομένη η ανάγκη εκπόνησης συνολικής προσέγγισης για την πολιτική ΕΤΑΚ. Στον προτεινόμενο νόμο, οι παρεμβάσεις είναι πολύ περιορισμένες και αφορούν κυρίως δαπάνες προσωπικού (αποσπάσεις κλπ).
- Κρίσιμα πεδία παρέμβασης για την ΕΤΑΚ, δεν λαμβάνονται υπόψη, όπως είναι η φορολογία, η υιοθέτηση των ευρωπαϊκών ορισμών, θέματα κατοχύρωσης και προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας.
- Είναι απαραίτητη η σύνδεση της ΕΤΑΚ με αναπτυξιακούς / επιχειρηματικούς στόχους, όπως η ανάπτυξη διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων από τη στιγμή που μιλάμε για αναπτυξιακό νόμο και όχι νόμο για την επιστημονική έρευνα. Αντίστοιχα, η δημιουργία επιτροπής αξιολόγησης στερείται κριτηρίων αξιολόγησης εισάγει πολιτικές παραμέτρους, και δημιουργεί καθυστερήσεις που σκοτώνουν την καινοτομία.

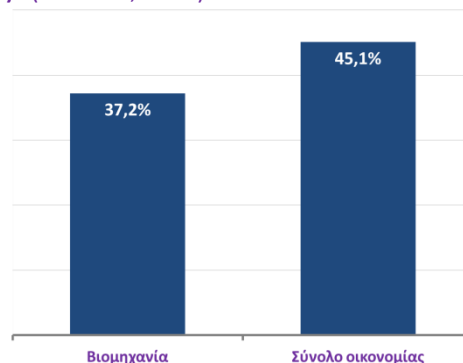
Στα θετικά του νέου νόμου πιστώνεται, πάντως, η χρήση φορολογικών κινήτρων αντί των επιχορηγήσεων σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι στο παρελθόν, η ενθάρρυνση εμβληματικών επενδύσεων ξεκινώντας από τα €20 εκατ. (αντί των €50 εκατ. του προηγούμενου νόμου), η απλοποίηση των διαδικασιών ένταξης και ελέγχου στις περιπτώσεις έτοιμου εξοπλισμού και η συγκέντρωση και ο συντονισμός της δημόσιας χρηματοδότησης μέσω των ταμείων συμμετοχών.

Σήμερα, πάντως, χρειαζόμαστε μια νέα επενδυτική λογική που θα αξιοποιεί όλα τα διαθέσιμα εργαλεία (χρηματοδοτικά, φορολογικά, κ.α.) για την προσέλκυση και ενθάρρυνση επενδύσεων όλων των μεγεθών. Ο νέος αναπτυξιακός νόμος είναι μόλις ένα από τα αναπτυξιακά εργαλεία στη διάθεση της πολιτείας. Χρειάζονται, όμως, ταυτόχρονα ενεργητικές και «έξυπνες» πολιτικές που θα ενθαρρύνουν μαζί τις παραγωγικές επενδύσεις και θα συνεισφέρουν ταχύτερα στην οικονομική ανάκαμψη και στη μείωση της ανεργίας. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η οριζόντια ενθάρρυνση μέσω φορολογικών κινήτρων των οικονομικά αποδοτικών επενδύσεων σε παραγωγικές δραστηριότητες και προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας με εστίαση σε κίνητρα επιβράβευσης πρόσθετων κερδών (και άρα δημιουργίας επιπλέον φορολογικών εσόδων) και δραστηριότητα απομάκρυνση από τις αναποτελεσματικές άμεσες ενισχύσεις.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνονται τα κάτωθι:

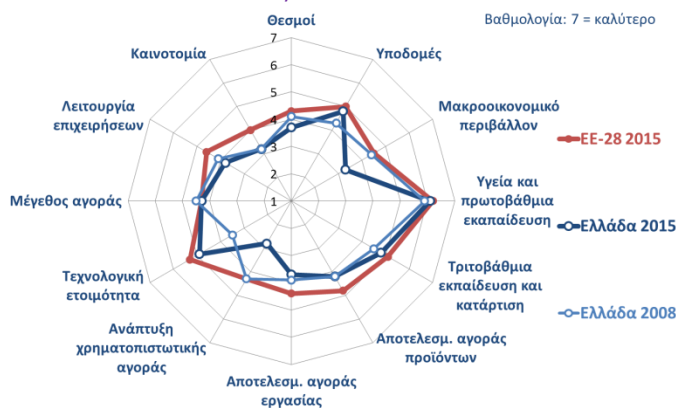
- **Ενθάρρυνση των οικονομικά αποδοτικών επενδύσεων.** Μέσα από τη δυνατότητα μεταφερόμενης υπερ-έκπτωσης νέων επενδύσεων σε ποσοστό 200%, συμπληρωματικά με μειωμένο φορολογικό συντελεστή (πχ 20%) σε περίπτωση επανεπένδυσης κερδών, επιδιώκεται η επενδυτική κινητοποίηση σε παραγωγικούς τομείς και σε υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, χωρίς χρήση της αποτελεσματικής πρακτικής των επιχορηγήσεων.
- **Εγκατάσταση στην Ελλάδα επιχειρηματικών κέντρων, κέντρων logistics, μονάδων κοινών υπηρεσιών, R&D κτλ.** Με αιχμή τη φορολογική προβλεψιμότητα, η πρόταση επιδιώκει να προσελκύσει δυναμικά τέτοιου είδους διεθνείς δραστηριότητες. Η διατήρηση σταθερών περιθωρίων για 15 έτη και η φορολογική ελάφρυνση κατά 50% για νέες θέσεις, ενθαρρύνει τη δυναμική αξιοποίηση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της χώρας (πχ γεωγραφική θέση, υψηλό επίπεδο κατάρτισης, συμμετοχή σε ΕΕ, κτλ).
- **Επενδύσεις σε έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία.** Μέσα από μια οριζόντια ενεργητική φορολογική λογική, δίνονται ισχυρά κίνητρα μετασχηματισμού του R&D σε συστατικό ανταγωνιστικότητας και νέων θέσεων εργασίας. Η πρόταση αφορά σε υπερ-εκπτώσεις δαπανών R&D που ανεβάζουν το φορολογικό όφελος σε 35% από το 8,7% σήμερα (Διάγραμμα 1), ταυτόχρονα με τη διερεύνηση του ορισμού των δαπανών R&D που εκπίπτουν. Επίσης, για την ενθάρρυνση των ευρειοτεχνιών, προτείνεται η τελική φορολόγηση (effective tax rate) των εσόδων από καινοτομία, να κυμανθεί κάτω από 10%. Με την παρέμβαση αυτή, η Ελλάδα γίνεται σαφώς ελκυστικότερος προορισμός δραστηριοτήτων καινοτομίας (Διάγραμμα 2).
- **Εξορθολογισμός μεταφοράς ζημιών.** Πληθώρα Ελληνικών εταιρειών συσσωρεύουν ζημιές και αυτό θα συνεχιστεί αν δεν ανατραπεί το δυσχερές περιβάλλον. Η πρόταση μετατρέπει τη

Διάγραμμα 6: Πραγματικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος* (Eurostat, 2014)

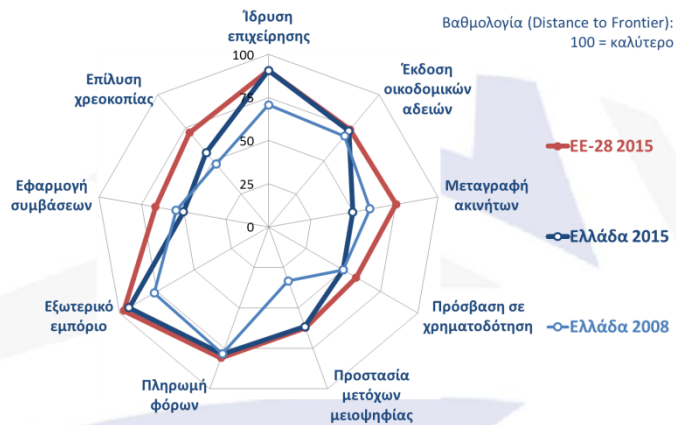

* Εργατικό κόστος με εργοδοτικές εισφορές ως % της ΑΠΑ. Από τους υπολογισμούς έχει εξαιρεθεί ο κλάδος διαχείρισης ακίνητης περιουσίας καθώς περιλαμβάνει κυρίως ενοίκια κατοικιών.

Διάγραμμα 7: Ανταγωνιστικότητα Ελλάδας: επίδοση σε βασικούς δείκτες (World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2008-2009 και 2015-2016)

Διάγραμμα 8: Δείκτες ποιότητας επιχειρηματικού περιβάλλοντος (World Bank, Doing Business 2008-2009 και 2015-2016)

φορολογία σε αναπτυξιακό μοχλό, επιτρέποντας τη μεταφορά οικονομικών ζημιών σε 12 έτη (έναντι 5 ετών σήμερα) και μέχρι το 70% των κερδών. Η αξιοποίηση φορολογικών χειρισμών διευκολύνει την ανάκτηση ανταγωνιστικότητας και την επαναφορά σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

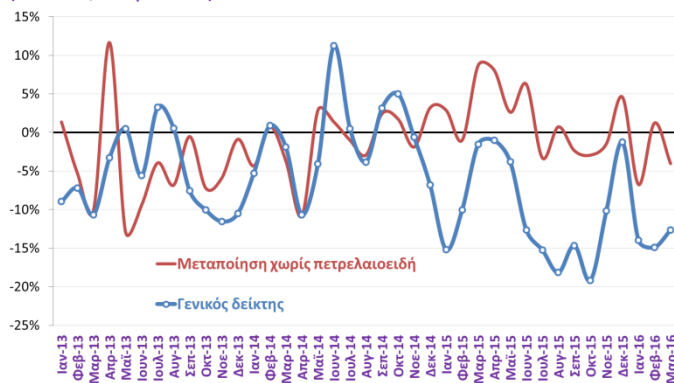
Κύκλος εργασιών στη βιομηχανία: Μείωση -12,7% κατέγραψαν οι πωλήσεις της βιομηχανίας τον Μάρτιο του 2016, κυρίως λόγω της υποχώρησης του κύκλου εργασιών του κλάδου πετρελαιοειδών (-26,8%). Οι τιμές πετρελαίου επηρεάζουν έντονα τις πωλήσεις της βιομηχανίας από το φθινόπωρο του 2014, καθώς εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, ο σχετικός δείκτης παρουσιάζει μικρότερη υποχώρηση (Διάγραμμα 9). Ειδικότερα, οι πωλήσεις στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών παρουσίασαν πτώση κατά -4% τον Μάρτιο του 2016 και -3,8% κατά το διάστημα Ιαν – Μαρ 2016. Από τους 24 κλάδους της μεταποίησης οι πωλήσεις μειώθηκαν στους 16, με τη μεγαλύτερη υποχώρηση να καταγράφεται στα μηχανοκίνητα οχήματα (-50,5%) και στους Η/Υ (-26,9%), ενώ λιγότερο έντονη ήταν η υποχώρηση του κύκλου εργασιών στα τρόφιμα (-2,2%).

Ανεργία: Τα στοιχεία του ΟΑΕΔ για το μήνα Απρίλιο 2016 καταγράφουν υποχώρηση των ανέργων που αναζητούν εργασία σε 851.596, από 894.141 το Μάρτιο 2016, η οποία είναι συνηθισμένη για την έναρξη της καλοκαιρινής περιόδου. Την ίδια περίοδο καταγράφεται παραδοσιακά και η ραγδαία υποχώρηση των επιδοτούμενων ανέργων του κλάδου τουρισμού. Παραμένει όμως (Διάγραμμα 10) η αύξηση των ανέργων που αναζητούν εργασία σε σχέση με το 2015 (840.216 τον Απρίλιο 2015) αλλά και το 2014. Τουλάχιστον αυτή η, ανεπιθύμητη, διαφορά υποχωρεί σημαντικά τον Απρίλιο, αντανακλώντας δυναμικά την ισχυρή δημιουργία θέσεων εργασίας ενόψει της τουριστικής περιόδου που έχει καταγράψει και το σύστημα ΕΡΓΑΝΗ για το μήνα Απρίλιο. Την ίδια ώρα, υποχωρεί σταθερά ο αριθμός των ανέργων που δεν αναζητούν εργασία (141.050 από 178.075 το Μάρτιο 2016 και 148.366 τον Απρίλιο 2015), εξέλιξη που μπορεί όμως να υπονοεί και εξελίξεις που σχετίζονται με την αυστηροποίηση των κριτηρίων εγγραφής στα μητρώα ανεργίας όσων δεν αναζητούν εργασία. Ενδεικτικά, η μείωση αυτή εντοπίζεται κυρίως σε ημεδαπούς που βρίσκονται σε παραγωγικές ηλικίες ή ηλικία σπουδών (20-44 ετών) και ήταν ήδη άνεργοι για περίοδο άνω των 12 μηνών.

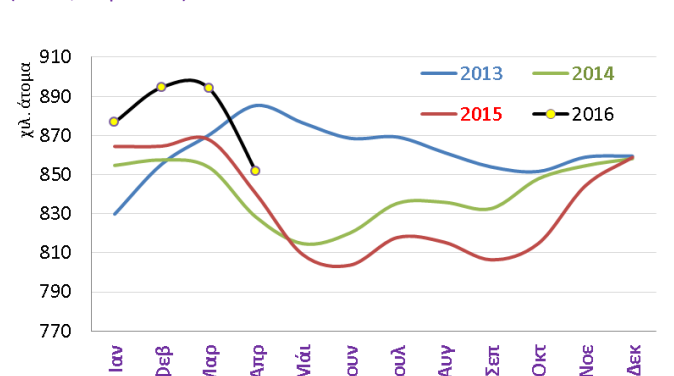
Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού: Η καλή πορεία των εσόδων Φεβρουαρίου, που περιλαμβάνουν και τα έσοδα από την ΤτΕ, συνεχίζει να στηρίζει την καλή πορεία, σε σχέση με το διάστημα Ιαν-Απρ. 2015 καθώς και το στόχο, των εσόδων του τακτικού προϋπολογισμού, παρόλο που ακολουθώντας την εποχική αποδυνάμωση της περιόδου πριν την πλήρη ενεργοποίηση της πληρωμής των φορολογικών υποχρεώσεων φυσικών προσώπων, τα έσοδα πλην εκτάκτων ειδικά του Απριλίου 2016 υστερούσαν ελάχιστα των εσόδων Απριλίου 2015, και ήταν πιο κοντά στα έσοδα Απριλίου 2014 (Διάγραμμα 11). Το 2015 τα έσοδα είχαν ενισχυθεί στο πρώτο τετράμηνο από την πληρωμή €555 από το ΤΧΣ και την πληρωμή €291 εκατ. ANFA/SMP από την ΤτΕ, ενώ το 2016 υπήρχαν αντίστοιχα και αυξημένο μέρισμα της ΤτΕ κατά €425 εκατ. πλέον της ενισχυμένης στα €375 εκατ. πληρωμής ANFA/SMP από την ΤτΕ, που μάλιστα καταβλήθηκαν νωρίτερα το Φεβρουάριο οδηγώντας στην σχετική ενίσχυση εσόδων το Φεβρουάριο 2016 και υστέρηση των εσόδων του Μαρτίου 2016. Η σημαντική υστέρηση στα έσοδα του ΠΔΕ, κυρίως λόγω μειωμένων εισροών από την ΕΕ σε σχέση με το στόχο, έχουν υπερκαλυφθεί από τη σταθερή συγκράτηση των δαπανών του ΠΔΕ κάτω του στόχου καθώς και τη μεγάλη συγκράτηση πρωτογενών δαπανών (Πίνακας 3), με αποτέλεσμα τη διαμόρφωση του πρωτογενούς αποτελέσματος σε πολύ βελτιωμένα, σε σχέση με το 2015 και το στόχο, επίπεδα.

Ισοζύγιο πληρωμών: Βελτίωση κατά €1,2 δισ. εμφάνισε το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και κεφαλαίων το διάστημα Ιαν – Μαρ 2016. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, η εξέλιξη αυτή, οφείλεται κυρίως στη βελτίωση των ισοζυγίων εισοδημάτων και δευτερευόντως στη βελτίωση του ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών, το οποίο κατέγραψε έλλειμμα €3,4 δισ., μικρότερο κατά €302 εκατ. ευρώ από εκείνο του Α' 3μήνου του 2015. Ειδικότερα, οι εισπράξεις από εξαγωγές αγαθών πλην καυσίμων και πλοίων αυξήθηκαν κατά +1,3% τον Μάρτιο και κατά +0,1% το Α' 3μηνο, ενώ οι εισαγωγές πλην

Διάγραμμα 9: Μεταβολή κύκλου εργασιών στη βιομηχανία (ΕΛΣΤΑΤ, Μαρ. 2016)

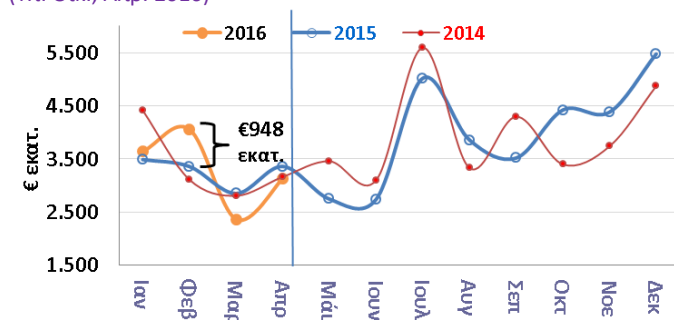

Διάγραμμα 10: Άνεργοι που αναζητούν εργασία. (ΟΑΕΔ, Απρ. 2016)

Διάγραμμα 11: Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού.

Καθαρά έσοδα τακτικού προϋπολογισμού, μετά από αφαίρεση επιστροφών και εσόδων αποκρατικοποιήσεων. (Υπ. Οικ., Απρ. 2016)

Πίνακας 3: Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού. (Υπ. Οικ., Απρ. 2016)

Ισοζύγιο κ.π. (*)	Ιανουάριος- Απρίλιος					
	2015	2016	Δ %	Στόχος	ΔΕ με στόχο	Δ % με στόχο
Καθαρά έσοδα τ.π. (**)	13.063	13.203	1,1%	12.822	381	3,0%
Έσοδα ΠΔΕ	1.525	1.567	2,8%	2.380	-813	-34,2%
Πρωτ. δαπάνες τ.π. πλην τόκων	12.410	12.321	-0,7%	14.137	-1.816	-12,8%
Δαπάνες ΠΔΕ	821	919	11,9%	1.120	-201	-17,9%
Πρωτογενές αποτέλεσμα κ.π.(**)	1.913	2.638	37,9%	514	2.124	413,2%
Ισοζύγιο κ.π. (**)	-510	-494		-2.284	1.790	

(*) έχουν αφαιρεθεί €52 εκατ. έσοδα αποκρατικοποιήσεων, που έχουν αφαιρεθεί και από τον στόχο, και αντίστοιχα €191εκατ. το 2015. επίσης, έχουν αφαιρεθεί €291 εκατ. από ANFA/SMP όπως και πληρωμή €555 εκατ. από το ΤΧΣ για το 2015, και αντίστοιχα €375 ANFA/SMP για το 2016. Επίσης έχει γίνει προσαρμογή για το αυξημένο κατά €425 εκατ. μέρισμα της ΤτΕ. Αναλυτικά στοιχεία για τις έκτακτες αυτές ροές 2016 είναι διαθέσιμα έως και τον Μάρτιο.

καυσίμων και πλοίων υποχώρησαν κατά -1,5% και -1,4% αντίστοιχα. Επίσης, οι εισπράξεις από υπηρεσίες κατέγραψαν πτώση -30,3% τον Μάρτιο και -36,4% το Α' 3μηνο του 2016 κυρίως λόγω της μείωσης των εισπράξεων από μεταφορές (Πίνακας 4).

Ταξιδιωτικό ισοζύγιο: Αύξηση +8,2% σημείωσαν οι ταξιδιωτικές εισπράξεις τον Μάρτιο του 2016, αναπληρώνοντας τις απώλειες που σημειώθηκαν κατά το πρώτο 2μηνο του έτους (-5,6%, Διάγραμμα 12). Κατά το διάστημα Ιαν - Μαρ εμφανίζουν οριακή υποχώρηση -0,1%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση των αφίξεων κατά 6,2%, καθώς η μέση δαπάνη ανά ταξίδι αυξήθηκε κατά 6,5%.

Δύναμη του ελληνικού εμπορικού στόλου: Ανακόπηκε τον Μάρτιο του 2016 η πτώση της χωρητικότητας του ελληνικού εμπορικού στόλου (αριθμός πλοίων με ελληνική σημαία χωρητικότητας 100 ΚΟΧ και πάνω), παραμένοντας στο ίδιο επίπεδο με τον αντίστοιχο μήνα του 2015, έπειτα από 7 μήνες αρνητικής μεταβολής. Η εξέλιξη αυτή, σε συνδυασμό με τη μικρή άνοδο +0,4% στη δύναμη του ελληνικού εμπορικού στόλου, δημιουργεί αισιοδοξία για σταθεροποίηση των συνθηκών στη ναυτιλία μετά τη μεγάλη αναταραχή που προκάλεσε η επιβολή των capital controls το καλοκαίρι του 2015.

Η πραγματικότητα του ΕΝΦΙΑ

Οι φόροι κατοχής ακινήτων στην Ελλάδα αυξήθηκαν ξαφνικά τα τελευταία χρόνια από χαμηλά επίπεδα σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα. Η ύπαρξη ενός φόρου στην ακίνητη περιουσία έχει πράγματι μια έννοια ανταποδοτικότητας, καθώς το ακίνητο ωφελείται από υποδομές που έχει, ή θα έπρεπε να έχει, μια περιοχή. Δεν είναι τυχαίο πως σε πολλές ευνομούμενες χώρες ο φόρος αυτός επιβάλλεται στο κάθε ακίνητο χωριστά και εισπράττεται από τις τοπικές αρχές ή τους δήμους ως ένας από τους κύριους χρηματοδοτικούς τους πόρους, χωρίς να επιβαρύνουν έτσι τον κρατικό προϋπολογισμό (κάτι που θα έπρεπε να γίνει και στην Ελλάδα). Ιστορικά, μετά τον ΦΜΑΠ που αφορούσε ελάχιστους ιδιοκτήτες, υιοθετήθηκε το 2008 το Ε.Τ.ΑΚ., που διευρύνει σημαντικά τη βάση επιβάλλοντας ένα μικρό τέλος 1 τοις χιλίοις στην αξία του προσωπικού χαρτοφυλακίου ακινήτων των φυσικών προσώπων και με προσδοκώμενο έσοδα περί των €300 εκατ. Παραδόξως, ενώ είναι λογικό η κατοχή ακινήτων από φυσικά πρόσωπα να φορολογείται περισσότερο από τα ακίνητα που αξιοποιούνται παραγωγικά, ο συντελεστής για τα ακίνητα που αξιοποιούνται παραγωγικά ήταν εξαπλάσιος και με προσδοκώμενα έσοδα και πάλι περί των €300 εκατ. (τα οποία εισπράχτηκαν το 2009). Η νέα προσέγγιση διευρυμένης φορολόγησης της κατοχής ακινήτων εδραιώθηκε τα επόμενα χρόνια. Συνέβη όμως εν μέσω ενός καθοδικού οικονομικού κύκλου και χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα ενός αντικειμενικού και δίκαιου τρόπου φορολόγησης των πραγματικών αξιών των ακινήτων, πολύ απλά διότι η αγορά ακινήτων στο μεταξύ είχε καταρρεύσει και δεν υπήρχαν αξιόπιστοι δείκτες τιμών. Το αποτέλεσμα ήταν ένας σωστός στη σύλληψη φόρος να χρησιμοποιηθεί από διαδοχικές κυβερνήσεις που αναζητούσαν επίμονα νέα φορολογικά έσοδα, με συχνά παράλογους συντελεστές. Η μεγάλη αυτή αύξηση των φόρων κατοχής ακινήτων καταγράφεται από τα στοιχεία του προϋπολογισμού σε απόλυτο μέγεθος (Διάγραμμα 13) και της Ευρ. Επιτροπής σε ποσοστό επί του ΑΕΠ (Διάγραμμα 14) καθώς και την αντίστοιχη βάση του ΟΟΣΑ (Διάγραμμα 15). Στο Διάγραμμα 14 μπορούμε να δούμε πως η Ελλάδα έχει τη μεγαλύτερη αύξηση του ποσοστού, επί του ΑΕΠ, εσόδων από φόρους κατοχής ακινήτων στην Ευρώπη την περίοδο 2000-2012.

Η κατάσταση αυτή έχει μια έντονα αντιαναπτυξιακή επίπτωση. Καταρχήν, η εύλογη καταγραφή από μελέτες οργανισμών όπως του ΟΟΣΑ ότι η αύξηση των φόρων κατοχής στα ακίνητα έχει, σε σχέση με άλλους φόρους, μικρότερη υφειστική επίπτωση δεν εξετάζει περιπτώσεις ακραίας και ταχείας αύξησης και μάλιστα εν μέσω μιας ανύπαρκτης αγοράς. Επίσης, δε λαμβάνει υπόψη την Ελληνική πραγματικότητα στην οποία μεγάλο μέρος ακινήτων αντιμετωπίζει, λόγω παραλείψεων του κράτους, θεσμικά εμπόδια στην αξιοποίηση του ή τον πολυκερματισμό του ιδιοκτησιακού καθεστώτος πολλών περιουσιών, που ειδικά στην παρούσα συγκυρία και με την υφιστάμενη νομοθεσία καθιστά την αξιοποίησή τους αδύνατη. Αυτά τα ζητήματα δεν υφίστανται σε καμία άλλη από τις χώρες του Διαγράμματος 14 που έχουν υψηλά έσοδα από την κατοχή ακινήτων. Επιπλέον, η ολοένα αυξανόμενη προοδευτικότητα που έχει εισαχθεί

Πίνακας 4: Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

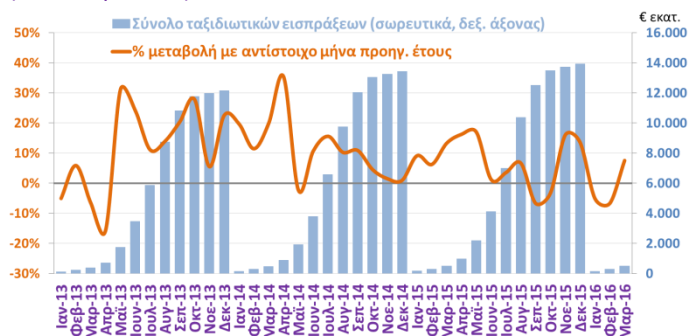
(ΤτΕ, Μαρ. 2016)

	(€ εκατ.)	Σύνολο	Ιαν - Μαρ		%Δ
		2015	2015	2016	
Ισοζύγιο αγαθών		-17.247,8	-4.986,9	-4.117,1	-17,4%
Εξαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία		17.898,0	4.340,5	4.342,7	0,1%
Εξαγωγές καυσίμων		6.713,7	1.671,5	1.177,4	-29,6%
Εισαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία		30.489,9	7.928,9	7.814,6	-1,4%
Εισαγωγές καυσίμων		10.921,8	2.876,6	1.735,9	-39,7%
Εισαγωγές πλοίων		623,2	266,4	108,0	-59,4%
Εισπράξεις από υπηρεσίες		27.987,7	4.693,0	2.985,9	-36,4%
Τουρισμός		14.194,4	516,0	515,4	-0,1%
Μεταφορές		9.968,3	3.102,4	1.708,5	-44,9%
Άλλες υπηρεσίες		3.825,0	1.074,6	762,0	-29,1%
Εισροές από ΕΕ		3.374,2	1.150,8	1.286,5	11,8%
Τρέχουσες		1.054,9	582,3	535,1	-8,1%
Κεφαλαιακές		2.319,3	568,4	751,4	32,2%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών*		1.981,1	-2.733,9	-1.565,9	-42,7%

* Περιλαμβάνονται και οι κεφαλαιακές μεταβιβάσεις

Διάγραμμα 12: Ταξιδιωτικές εισπράξεις

(ΤτΕ, Μαρ. 2016)

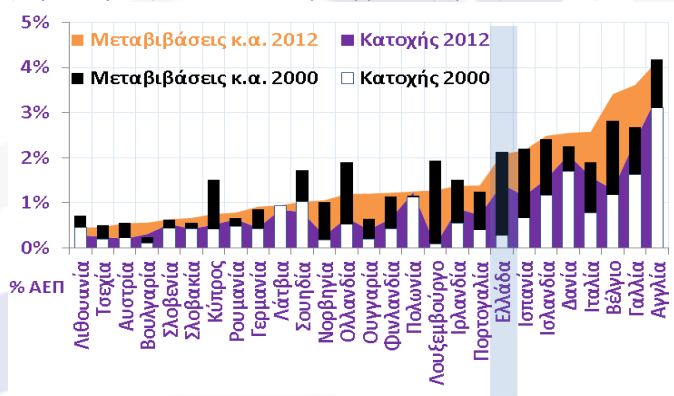
Διάγραμμα 13: Έσοδα από φόρους κατοχής και επί συναλλαγών ακινήτων, πλην φόρων κληρονομιάς.

(Κρατικός προϋπολογισμοί και απολογισμοί, 2000-2016)

Διάγραμμα 14: Έσοδα από φόρους κατοχής και επί μεταβιβάσεων ακινήτων.

(Ευρ. Επιτροπή, 2000-2012. Περιλαμβάνει φόρους θανάτου)

από το 2010 και ύστερα αποδίδει, στην πράξη και αναλογικά με τις έμμεσες επιπτώσεις, πενιχρά δημοσιονομικά αποτελέσματα, παρόλο που πλέον ο συμπληρωματικός φόρος φυσικών προσώπων αποδίδει τα διπλά σε σχέση με τον Ε.Τ.ΑΚ. 2008. Ενδεικτικά, ο αυξημένος συμπληρωματικός φόρος του 2016 θα ανέλθει σε €22.432, κατά μέσο όρο, για 6.784 συμπολίτες μας (Διάγραμμα 16), ενώ ακόμα υψηλότερο συμπληρωματικό φόρο θα καταβάλλουν 806(!) άτομα με συνολικό όφελος για τον προϋπολογισμό €66 εκατ. 4 φυσικά πρόσωπα μάλιστα θα καταβάλλουν συμπληρωματικό φόρο €599.935 και θα συνεισφέρουν μέσω του συμπληρωματικού φόρου στα κρατικά έσοδα €2,4 εκατ. (μόνο!). Σε ό,τι αφορά νομικά πρόσωπα, από 45.000 εταιρείες που θα επιβαρυνθούν συνολικά με €240 εκατ. συμπληρωματικού φόρου, 33 εταιρείες θα καταβάλλουν €40 εκατ. και 2.300 εταιρείες, πολλές εκ των οποίων λόγω της δραστηριότητας τους έχουν σημαντικές επενδύσεις σε ακίνητα, €140 εκατ. Η οικονομική τους εξόντωση, καθώς τα ακίνητα τους είναι σχεδόν αδύνατα να πωληθούν αξιοπρεπώς στην τρέχουσα συγκυρία, θα αποφέρει στα κρατικά ταμεία ένα ποσό που είναι αμελητέο σε σύγκριση με τα συνολικά έσοδα από τον ΕΝΦΙΑ – που θυμίζουμε ισοδυναμεί με την επιδότηση του κράτους προς του ΟΤΑ. Κυρίως όμως, αυτές οι ακραίες και ορατές σε όλους τους επενδυτές περιπτώσεις, αποθαρρύνουν και τους πιο τολμηρούς από κάθε σκέψη επένδυσης στα ακίνητα. Είναι ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε ότι ο συμπληρωματικός φόρος που θα πληρώσουν φυσικά και νομικά πρόσωπα το 2016 (€800 εκατ. περίπου, Διαγράμματα 16, 17) υπολείπεται της απώλειας εσόδων €900 εκατ. από φόρο μεταβίβασης ακινήτων την περίοδο 2009 (έσοδα άνω του €1 δις) – 2016 (προβλεπόμενα έσοδα λίγο πάνω από €100 εκατ.).

Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι τις χρονιές με μεγάλη αύξηση των εσόδων από μεταβιβάσεις οι αντικειμενικές αξίες, επί των οποίων υπολογιζόταν ο φόρος μεταβίβασης 10%, δεν ξεπερνούσαν το 30-40% των τιμών αγοράς. Αυτό γινόταν συνειδητά από το κράτος, που μάλιστα έκλεινε το μάτι στη διακίνηση μαύρου χρήματος καθώς εξήγγελε τις αυξήσεις αντικειμενικών γνωρίζοντας ότι έτσι θα αυξηθούν οι αγοραπωλησίες και τα έσοδα του. Έτσι, στην πράξη ο φόρος μεταβίβασης ήταν περίπου 3%, και εξασφάλιζε σε καθεστώς ομαλής αγοράς σημαντικά έσοδα, τα οποία κυμαίνοντας κατά έτος από €500 εκατ. έως άνω του €1 δις. Σήμερα, εφόσον αποκατασταθεί το αγοραστικό ενδιαφέρον, και με διατήρηση του φόρου μεταβίβασης στο λογικό 3%, χωρίς άλλες νέες επιβαρύνσεις, είναι εφικτό με την τήρηση της φορολογικής νομιμότητας, όπως πρέπει να γίνεται, να αποκτήσει ξανά το κράτος παρόμοια έσοδα από τις μεταβιβάσεις.

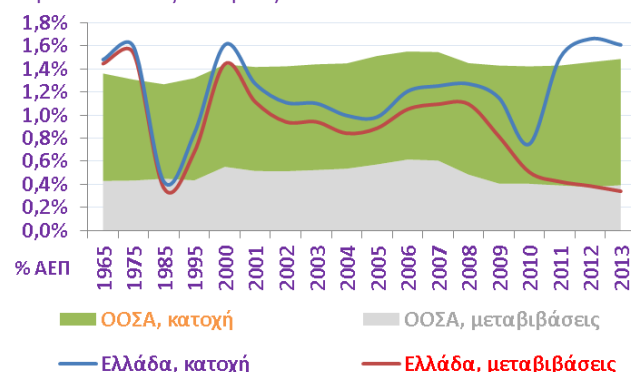
Για την ώρα όμως η κατάσταση που επικρατεί εξαυλώνει τις αξίες για όλους, ακόμα και για τους μικροϊδιοκτήτες. Επίσης, φέρνει σε αδιέξοδο επιχειρήσεις που βρίσκονται και αυτές σε αδυναμία να πληρώσουν τους φόρους για την ακίνητη περιουσία τους. Αυτά γίνονται τη στιγμή που μετά από 7 χρόνια κρίσης η εκκαθάριση των «κόκκινων δανείων» θα καταδικάσει στην απώλεια κεφαλαίου όλους τους Έλληνες που δεν θα είναι σε θέση να στηρίξουν μια αναδιάρθρωση των δανείων τους. Η τελευταία με τη σειρά της θα μπορούσε σε πολλές περιπτώσεις να αποβεί πολύ πιο επωφελής για τον δανειολήπτη και τον δανειστή, εφόσον ο δανειολήπτης μπορούσε να ρευστοποιήσει ή να αξιοποιήσει ως ενέχυρο κάποιο ακίνητο (Δελτίο 5/5/2016).

Αυτή η απαξίωση της αγοράς όμως αποτελεί και τροχοπέδη σε κάθε σκέψη αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των κτιριακών εγκαταστάσεων, όπου εντοπίζεται για τη χώρα μια σημαντική ευκαιρία βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας (Δελτίο 23/12/2015).

Την ώρα που η χώρα ψάχνει αναπτυξιακό όραμα, όταν η άναρχη δόμηση των τελευταίων δεκαετιών έχει υποβαθμίσει ειδικά τους αστικούς ιστούς, επιδρώντας αρνητικά στην ενεργειακή αποδοτικότητα και τα τοπικά μικροκλίματα, οι ολοκληρωμένες αστικές αναπλάσεις θα μπορούσαν να συνεισφέρουν τόσο στη βελτίωση της ποιότητας ζωής όσο και στην ενίσχυση οικονομικής δραστηριότητας με μεγάλη εγχώρια προστιθέμενη αξία. Δεν είναι τυχαίο ότι [στη Μαδρίτη εξετάζουν](#) την ολική ανάπλαση κτιρίων και αστικών χώρων ως μέσο αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και ενίσχυσης της οικονομικής δραστηριότητας. Προϋπόθεση βέβαια είναι η επιθυμία και δυνατότητα επένδυσης στην υφιστάμενη ακίνητη περιουσία ιδιωτών και δημοσίου.

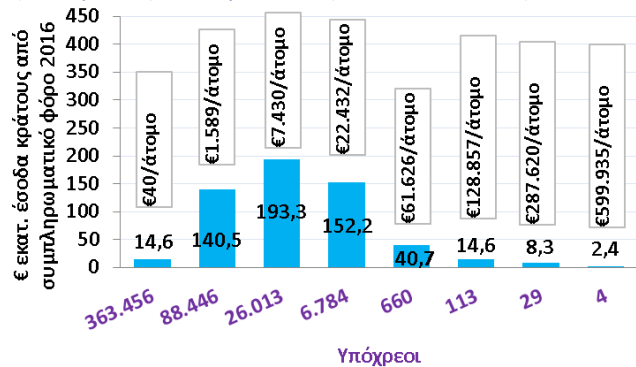
Διάγραμμα 15: Έσοδα από φόρους επί ακινήτων

(ΟΟΣΑ, 1965-2013. Μεταβιβάσεις περιλαμβάνουν και συναλλαγές κεφαλαίου εκτός ακινήτων)

Διάγραμμα 16: Έσοδα, αριθμός υπόχρεων και κατά άτομο οφειλή για τον συμπληρωματικό φόρο φυσικών προσώπων 2016.

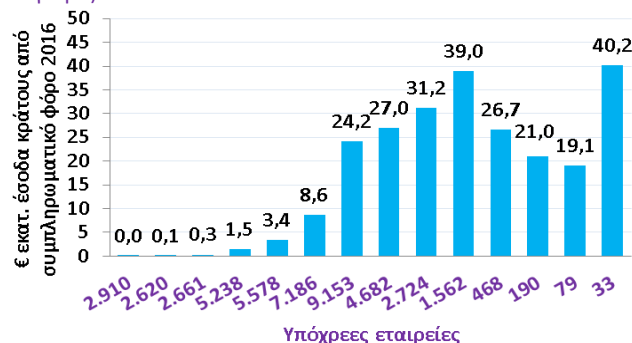
(Υπ. Οικ. / ΓΓΔΕ για 2009 με στοιχεία ΕΤΑΚ φυσικών προσώπων 2008, προβολή με συντελεστές του φορολογικού Ν/Σ και οριζόντια μείωση αντικειμενικών αξιών 2008 κατά 10%)

Υπόχρεοι
Συνολικό εκτιμώμενο έσοδο από συμπληρωματικό φόρο φυσικών προσώπων 2016: €566 εκατ. Εφόσον υπάρξει δημόσια πρόσβαση σε πιο αναλυτικά και πρόσφατα στοιχεία, αυτή η εκτίμηση μπορεί να αλλάξει.

Διάγραμμα 17: Έσοδα και αριθμός υπόχρεων για τον συμπληρωματικό φόρο νομικών προσώπων 2016.

(Υπ. Οικ. / ΓΓΔΕ για 2009 με στοιχεία ΕΤΑΚ νομικών προσώπων 2008, προβολή με βασικούς συντελεστές του φορολογικού Ν/Σ και οριζόντια μείωση αντικειμενικών αξιών 2008 κατά 10%. Οι νομοθετημένες αλλαγές στις εξαιρέσεις και ειδικές περιπτώσεις με διαφορετικούς συντελεστές ενδέχεται να αλλάξουν τον υπολογισμό)

Συνολικό εκτιμώμενο έσοδο από συμπληρωματικό φόρο νομικών προσώπων 2016: €242 εκατ. για 45.000 υπόχρεες εταιρείες. Εφόσον υπάρξει δημόσια πρόσβαση σε πιο αναλυτικά και πρόσφατα στοιχεία, αυτή η εκτίμηση μπορεί να αλλάξει.

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δισ. 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δισ. 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δισ. 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δισ. ** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δισ.	Ασφαλ. εισφορές € 2 δισ.	Φόρος επί κερδών € 1,6 δισ.

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών
Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
Τ: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises
168, Avenue de Cortenberg
B-1000 Bruxelles
M: +32 (0) 494 46 95 24
E: sevbrussels@proximus.be

Ακολουθήστε μας στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης:

Rolling progress —————

www.elval.gr